І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 66. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 12-го КВІТНЯ 1961 ЦЕНТІВ 12 CENTS JERSEY CITY, and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 12, 1961 No. 66. VOL. LXVIII.

ЗАПОВІДАЮТЬ ПОСТУПОВУ ПОПРАВУ ЕКОНОМІКИ

Вашингтон. — Голова Президентської Ради Економічних Дорадників д-р Волтер Геллер 10-го квітня зізнавав перед Спільною Економічною Комісією в Конґресі і заявив, що треба буде „довшого часу" на те, щоб число безробітних поважніше зменшилося, і щоб фабрики почали працювати повною парою. „Цього не можемо осягнути за одну ніч", — казав д-р Геллер, який заявив, що уряд не може робити того всього, що є потрібне, щоб економіка ЗДА почала в швидшому темпі розвиватися. Це саме твердив і член Ради Економічних Дорадників Джеймс Тобін в цій самій Комісії, який домагався зменшити опроцентування від позик, щоб цим способом допомогти економіці до швидшого росту. Д-р Геллер заявив, що економіка ЗДА потребувала б більше фондів, щоб у швидшому темпі могла розвиватися, бо запляноваиий дефіцит у федеральному буджеті в сумі коло двох більйонів долярів є замалий, щоб міг спричинити поважніший ріст економіки. Те саме заявив і колишній голова ради економічних дорадників за президентури Гаррі Трумана Ліон Г. Кейзерлінґ, який виступав перед сенатською будівельною підкомісією як представник організації Американці за демократичну акцію. Кейзерлінґ твердив, що запропонований урядом законопроєкт про побудову нових мешкань є недостатній, і що загальна економічна програма уряду є така, що не скріпить так економіки ЗДА, щоб можна було зліквідувати безробіття та урухомити ті всі фабрики, які тепер не працюють. На думку д-ра Геллера проблема безробіття буде актуальною навіть і тоді, коли „значно збільшиться продукція". Д-р Геллер казав, що уряд не може значніше збільшити федеральних видатків, бо існує дефіцит у платничому буджеті з закордонними державами, що спричиняє відплив золота за кордон. Уряд не може збільшувати федерального буджету ще й тому, що Конґрес є проти більшого дефіциту в федеральному буджеті. Це потвердив сенатор демократ із Висконсину Вілліям Проксмаєр, який заявив, що „великий дефіцит не є сприйнятливим для Конґресу". Економіка країни все ж таки поволі поправляється, як про це свідчить те, що поволі зменшується число безробітних. Департамент праці повідомляє, що число безробітних, які дістають допомогу, зменшилося на 141.000 і становило 3.085.000 в тижні, який закінчива 25-го березня, а в половині лютого те число виносило 3.422,300. Число нових зголошень на допомогу з безробітного фонду зменшилося в тому ж тижні на 18,000 і виносило 349.000. Бюро затруднення при фонді безробіття в соціяльному забезпеченні вияснює, що обидва ці зменшення постали тому, що збільшилися весняні роботи на полі, зріс рух в будівельному промислі, і що вернулися до праці деякі робітники в автомобільному промислі. 49 стейтів голосять про зменшення числа безробітних. Найбільше те число зменшилося в стейтах: Ню Йорк, Мишиґен і Пенсилвенія. Число безробітних зменшилося в цілій країні з 7.9% всіх затруднених до 7.6%. Але між безробітними знов 27.000 робітників вичерпали право діставати допомогу, як про це повідомляє статистика.

Кеннеді плянує створити пост секретаря міських справ

Вашингтон. — Президент Кеннеді цього тижня має звернутися до Конґресу з пропозицією ухвалити законопроєкт про створення окремого департаменту міських справ. Президент вже давно цікавився цією справою, і вона не буде новиною, але сенсацією є те, що першим секретарем департаменту міських справ мав би бути неґр д-р Роберт С. Вівер, який є адміністратором Будівельної Фінансової Агенції. Департамент міських справ був би одинадцятим департаментом в кабінеті Президента. В 1953 році за президентури Айзенгавера створено департамент здоров'я, виховання і добродійности. Президент міг би створити новий департамент на основі існуючих повновластей, але, здається, що Кеннеді схоче це зробити на основі закону, щоб цим показати, що він прикладає велику вагу до нового департаменту.

Комуністи плянують запанувати над світом, руйнуючи ЗДА

Вашинґтон. — Голова сенатської підкомісії внутрішньої безпеки сенатор - демократ Джеймс О. Істленд заявив, що американські комуністи мають новий плян запанувати над світом за допомогою поступового знищення ЗДА. Сенатор Істленд склав цю заяву при нагоді опублікування тексту нового комуністичного маніфесту, випрацьованого недавно в Москві. Разом опубліковано зізнання представника Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Джея Лавстона, який є експертом від комуністичних справ, і який зізнавав в цій підкомісії. Джей Лавстон заявив, що ціллю комуністичної конференції в Москві була не „поміркованість", якби дехто міг думати, тільки „вияснення цілей комуністичної політики та сцементування рядів світового комунізму, щоб приспішити змагання то підбиття світу і перебудувати світ на комуністичний зразок".

В АМЕРИЦІ

● **Стейтова** демократична організація Массачусетс запросила президента **Кеннеді** на прийняття, що буде влаштоване з приводу 44-их роковин з дня народження Президента в Бостоні в дні 29-го травня. В цьому прийнятті має взяти участь коло 5,000 осіб, які мають дістати по куснико ві з уродинового торта.

● **Суд присяжних визначив** кару досмертної тюрми для 43-річного лікаря д-ра Бернарда Фінча і 24-річної його коханки Керол Треґофф за те, що вони в змові вбили 19-го липня 1960 року 36-річну жінку Фінча. Це вже була третя судова розправа, бо під час двох попередніх розправ суд присяжних не міг рішитися щодо засуду. Згідно з каліфорнійським законом засуджені зможуть просити про звільнення, відсидівши по 7 років тюрми. Але суд не мусить погодитися на їх передчасне звільнення. Адвокат засуджених заповів апеляцію від цієї кари.

● **Недавній президент** Двайт Д Айзенгавер 14-го квітня кінчає вакації в Палм Бічі в Каліфорнії і вертається на фарму в Ґеттисбурґу, Па. Він прибув до Каліфорнії з дружиною 8-го лютого. В Ґеттисбурґу він писатиме другу книжку своїх спогадів, темою якої буде 8-річний побут Айзенгавера в Білому Домі.

● **З Білого Дому** повідомляють, що президент Кеннеді при кінці травня виїде до Франції, де три дні буде конферувати з президентом де Голем, і не поїде до інших держав, тільки вернеться до Вашинґтону.

УКРАЇНЦІ ВРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛИ СВЯТО ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Усі православні та поважна частина католицьких українських парафій в Америці великими врочистостями відзначили свято Воскресення Христового за старим стилем минулої неділі, 9-го квітня. Частина українських католицьких парафій відзначила це Свято за новим стилем попередньої неділі. До тих українських католицьких парафій, що святкують за старим стилем, належить також і церква св. Юра в Ню Йорку, яка не могла помістити всіх людей на всіх відправах. При виповненні вщерть вірними церкви інформують також з інших парафій. Отці проповідники, всч. о. д-р Катрій всч. о. Себастіян Сабол та інші в Ню Йорку і в інших парафіях у своїх великодніх проповідях про терпіння і воскресення Христа, віддали багато уваги й терпінням українського народу, що все ще перебуває в неволі безбожного окупанта. Згідно з інформаціями в американській пресі, кругло 150,000,000 християн у світі відзначають церковні свята за старим календарем. В Америці найбільшу старо-календарну групу становить Грецька Православна Церква, що нараховує кругло 1,500,000 вірних, має 375 церков та понад 400 священиків.

Президент конферував з голляндським міністром

Вашинґтон. — През. Кеннеді перевів в минулий понеділок 10 квітня ц. р. годину і 15 хвилин з міністром закордонних справ Голляндії М. А. Г. Люнсом. Предметом тієї наради були — за твердженням газет — головно дві справи: скріплення Північно-атлянтійського пакту (НАТО), членами якого є ЗДА й Голляндія, та справа Західньої Ґвінеї, до якої має претенсію Індонезія. Голляндія віддавна не вдоволена, що ЗДА не мають ніби зрозуміння для її інтересів і політики в Західній Ґвінеї. З розмови Кеннеді і Люнса не оприлюднено ніякого комунікату.

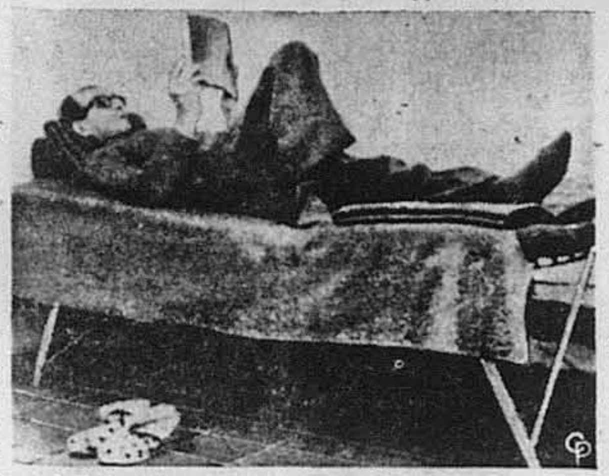
Летунство припинило вишкіл нищильників після випадку з Б-52

Вашингтон. — Летунство повідомило 9-го квітня про те, що припинений аж до дальшого розпорядження вишкіл літаків - нищильників типу Ф-100, поки не буде вияснений нещасливий випадок із бомбовиком типу Б-52. Летун - лейтенант Джеймс В. Скайок заявив на пресовій конференції, що ним керований нищильник Ф-100 випустив керовану ракету в бомбовик Б-52 внаслідок „поганого функціонування механізму". Це сталося 7 квітня над стейтом Ню Мексіком. Вправи в тому напрямі будуть продовжуватися аж тоді, коли вияснится причина злого функціонування механізму. В бомбовику Б-52 було 8 членів залоги, з чого 5 осіб врятувалося, вискочивши з парашутами, а 3 пільоти згинули. Бомбовик Б-52 був у віддалі 3.000 до 4,000 стіп від літака Ф-100, коли літак випустив ракету, яка за одну, або за 1.5 секунди поцілила бомбовик Б-52 і його знищила. Голова Сенатської слідчої комісії сенатор Джан Стенніс вимагає слідства в цій справі.

В Римі зроблено спробу схопити Яра Славутича

Професор Альбертського університету д-р Яр Славутич інформує з Риму, що там невідомі напасники, що говорили російською мовою, виконали невдалу спрабу схопити його. Д-р Яр Славутич інформує, що коли він у понеділок, 3-го квітня, зупинившись в Римі в дорозі на міжнародний конґрес назвознавців у Флоренції, вийшов з готелю Паче Ельвеція, до нього наблизилися два кремезні чоловіки, схопили його за руки і силоміць повели до авта, що негайно під'їхало. Втішаючись добрим здоров'ям, д-р Яр Славутич випростав праву руку і з усієї сили вдарив нею одного з напасників, що спантеличило обидвох напасників. Скориставши з цієї нагоди, Я. Славутич відскочив убік та счинив крик. Надбігли прохожі, і напасники втекли в своєму авті, входячи до якого перекинулись кількома російськими словами. Італійська поліція, що негайно прибула на місце випадку, зайнялась справою, давши д-рові Славутичеві ескорт до місця його призначення. Міжнародний з'їзд мовознавців у Флоренції і Пізі відбувся згідно з програмою в днях від 3 до 9-го квітня на ньому з українців прочитали свої доповіді: проф. Ярослав Рудницький на тему: „Проблеми дослідів над канадійськими географічними назвами", д-р Яр Славутич: „Типові східньо - слов'янські прізвища". Прочитано доповідь неприявного на конґресі проф. М. Боровського про „Причорноморські назви в інтернаціональній ботанічній термінології". В Конґресі взяла участь також д-р Ганна Наконечна з Мюнхенського університету.

В Ізраїлі почали судити Айхмана, вбивника 6-ох мільйонів жидів

Адольф Айхман читає книжку, лежачи на ліжку у своїй келії в ізраїльській тюрмі. Фото зроблене на кілька днів перед його процесом.

Єрусалим. — У вівторок 11 квітня ц. р. розпочався один з найбільш сенсаційних, історичних і найдовших судових процесів — проти Адольфа Айхмана, шефа жидівської секції нацистського Ґестапа, автора й екзекутивного керівника акції „остаточного розв'язання жидівської проблеми", що в практиці дало фізичне винищення коло 6-ох мільйонів жидів. Адольфа Айхмана ізраїльські аґенти вистежили і 11-го травня минулого року схопили з Арґентини та перевезли літаком до Ізраїлю. Він перебував аж під кінець минулого тижня в в'язниці-фортеці недалеко Гайфи, звідкіля перевезено його до в'язниці в центрі Єрусалиму. Впродовж місяців приготовлювано в усіх деталях засоби охорони — проти можливих атентатів на Айхмана збоку жидівських фанатиків та проти можливостей антентатів на суд збоку нацистів чи їх аґентів. Айхман перебуває у спеціяльно збудованій келії на 5-му поверсі суду, — весь 4-ий поверх зайнятий поліційними сторожами, а на третьому йде судова розправа. Айхман з двома поліціянтами перебуватиме ввесь час процесу, обрахованого на кілька місяців, у прозорій скляній будці, зробленій з відпорного на кулі скла. Аборонцем Айхмана є німецький адвокат із Кельту, д-р Роберт Серваціюс, головним прокуратором — Гідеон Гавзнер, — позатим суд відбувається перед тричленним трибуналом. В першому дні розправи оборонець старався квестіонувати леґальність того суду, бо — мовляв — в час доконання Айхманом його злочинів не було ще ізраїльської держави, — ті злочини були доконані далеко від ізраїльської території та Айхмана нелеґально й підступно переведено на ізраїльську територію. Ізраїльські власті стоять на становищі, що Ізраїль має право судити кожного, хто фізично знаходиться на його території та що злочини Айхмана такі великі, що вони не обмежені часом ні територією. Суд заповів відповідь оборонцеві пізніше. Відчитування акту обвинувачення, переслухування свідків й представлювання прокуратурою доказового матеріялу, перекладання з жидівської мови на німецьку і всі інші технічні трудноші процесу заберуть — як сказано — кілька місяців. На розправі є 750 закордонних газетних, радіо- і телевізійних звітодавців. ЗДА і Англія відмовились вислати на розправу офіційного обсерватора.

Мекміллен закликає Захід до єдности — від'їхав до Канади

Вашингтон. — Англійський прем'єр Геролд Мекміллен закінчив в минулу суботу свої 5-денні відвідини у ЗДА й від'їхав уже до Канади. У проголошеному наприкінці тих відвідин спільному комунікаті, Кеннеді й Мікміллен стверджують, що вони „осягнули у високому ступні порозуміння в поглядах на проблеми, перед якими стоїмо". Зокрема вони осягнули „повну згоду в оцінці поваги й глибини загрози, яка існує в нинішній світовій ситуації для народів, які хочуть зберегти свою незалежність і безцінне право вибору своєї форми правління". Заявивши відданість ЗДА й Англії Атлянтійському союзові НАТО, обидва лідери підкреслили також важливість розв'язання „критичних проблем" Ляосу і Південного В'єтнаму. Вони раявили свою рішучу підтримку Об'єднаним Націям проти совєтських спроб підірвати незалежність тієї установи. Щодо взаємин з Совєтами, то в комунікаті Кеннеді і Мекміллена говориться про „важливість і труднощі у веденні задовільних стосунків з Совєтським Союзом". — Напередодні проголошення того кінцевого комунікату, англійський прем'єр у великій плітичній промові з нагоди 100-іх роковин Массачузетського Технологічного Інституту закликав до тіснішої єдности країн НАТО.

Президент Кеннеді започаткував новий сезон бейзболу

У понеділок, 10-го квітня, почався в Америці новий сезон змагань у американському національному спорті — бейзболі, що впродовж найближчих місяців, зокрема під кінець змагань, одушевлятиме не тільки американську молодь, але й приковуватиме головну увагу більшости громадян. Не диво, що сезон цих спортових змагань започаткував перший громадянин країни, президент Джан Ф. Кеннеді викиненням бальону на початку інавґураційної гри між дружинами Вашинґтону і Шикаґа. Разом з Президентом були приявні на цих інавґураційних змаганнях віцепрезидент Джансон та інші члени уряду і багато членів Конґресу.

КЕННЕДІ ЗАПЕВНЯЄ, ЩО ЗДА БОРОНИТИМУТЬ ЗАХІДНЮ ЕВРОПУ

Вашингтон. — З'єдинені Держави виконають вповні свої зобов'язання щодо оборони Західньої Европи проти большевицької аґресії та розглядатимуть дбайливо разом із своїми союзниками з Північно-атлянтійського пакту (НАТО) всі способи, які найкраще вели б до цієї цілі — такий есенціональний зміст промови, яку през. Кеннеді виголосив в понеділок 10 ц.м. на відкритті дводенної конференції т. зв. Військової Комісії НАТО, яка збирається кожного пів року та складається з шефів штабів 14-х членських держав НАТО (Ісляндія не має власної армії). Президент підкреслив, що НАТО становить „наріжний камінь" у військовому плянуванні З'єдинених Держав. Він покликався на минулотижневу заяву віце-президента Линдона Джансона в Парижі, з нагоди святкування 10-тиріччя існування Головної кватири НАТО під Парижем, як також згадав про промову англійського прем'єра Мекміллена з п'ятниці мин. тижня в Массачузетському Технологічному Інституті про потребу скріплення НАТО. Коментатори звертають увагу, що през. Кеннеді, кажучи про потребу скріплення так званих конвенціональних військ НАТО і збереження потрібної атомової збройної сили, яка відстрашувала б потенціяльного совєтського напасника, нічого не згадував про те, що атомовою зброєю мали б розпоряджати інші країни НАТО, як лише Англія і ЗДА. На цю тему існує тепер у військових і політичних керівних колах НАТО спір: чи треба атомову зброю залишити тільки у руках тих двох великодержав, чи поширити її також на інші членські держави НАТО. През. Кеннеді виразно відмовився у своїй промові входити в деталі цієї справи, звернувши увагу, що відповідним форумом для приймання таких рішень й оприлюднювання заяв є Рада НАТО. „Сподіваємось — заявив він — пильно нараджуватись з нашими союзниками щодо докладних форм, що їх має прийняти в майбутніх роках атомове відстрашування". Кеннеді все ж підкреслив, що коли б Совєти заатакували Західню Европу „конвенціональними" військами, то Европа повинна б мати достаточно сильні „конвенціональні" збройні сили, щоб могти ними протиставитись напасникові і зупинити його так довго, поки З'єдинені Держави не наспіли б з допомогою. Президент, привітавши шефів штабів союзницьких держав НАТО, підкреслював тісну взаємну залежність військових і політичних справ та звернув увагу, що й він сам займає уряд, в якому поєднана найвища військова і політична влада. Тому всі рішення мусять брати під увагу однаково військові, як політичні моменти. Ці наради військової верхівки НАТО у Вашинґтоні причиняться — за твердженням преси — до остаточного сформування американської політики і стратегії у відношенні до Західньої Европи.

Аденауер конферував з Ачесоном — прибув на наради до Вашинґтону

Бонн. — 85-літній західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер раптово закінчив свій відпочинок у північній Італії і вернувся до Бонну в минулу суботу, щоб в неділю впродовж п'ятьох годин конферувати з колишнім державним секретарем Діном Ачесоном, який тепер є дорадником през. Кеннеді спеціяльно для справ Північно-атлянтійського пакту (НАТО). Ачесон, який був співосновником НАТО в 1946 році, передав Аденауерові відпис своїх рекомендацій, що їх виготовив був для през. Кеннеді в справах НАТО. За газетними твердженнями, Аденауер є стривожений поголосками, наче б ЗДА за президентури Кеннеді, власне внаслідок порад Ачесона, відмовились від пляну з часів Айзенгавера — вивінувати держави НАТО атомовою зброєю. Західня Німеччина ентузіястично підтримувала той плян Айзенгавера, вважаючи атомове озброєння держав НАТО головним засобом для піднесення їхньої моралі, для переконання їх у їхній рівности як партнерів НАТО та головною ґарантією безпеки проти совєтської аґресії. Москва стрінула була плян Айзенгавера щодо перетворення НАТО в „третю атомову потуґу" — атаками скаженими. Ачесон відлетів безпосередньо після розмов з Аденауером до Гааґи, де він виступатиме в нарадах Найвищого Міжнародного Трибуналу, а Аденауер відлетів до Вашинґтону. Його сподівалися в столиці ЗДА у вівторок вечером, при чому на середу і четвер.

Комуністи зазнали поразки у президентських виборах в Південному В'єтнамі

Сайґон, В'єтнам. — Велику перемогу Нґо Дінга Дієма, що її він здобув у недільних виборах на президента Південного В'єтнаму, трактують з політичних колах, як поразку комуністів, які терором й актами саботажу намагалися ударемнити його вибір. Більшість голосів, що їх здобув Нґо Дінг Дієм, сягає від 62.2 процента в столиці Південного В'єтнаму Сайґоні і яких 90 процентів в окремих провінціях. Оконечного підрахунку голосів ще не проголошено, частинно через терористичні акти комуністів, які приписують транспорт виборчих карток до столиці. Досить великий був процент неголосуючих. Цей факт пояснюють активністю опозиції, яка цим способом хотіла заманіфестувати свій спротив проти надто авторитативної політики Нґо Дінга Дієма. Інші кандидати на президента — Го Нґат Тан та Нґуєн Дінг Кват одержали тільки небагато голосів.

У СВІТІ

● **Англійські власті** переловили таємничі радіогасла, пересилані з якогось пункту в Шотляндії на широке море. Здогадуються, що це діє совєтська шпигунська станиця, яка дає знати совєтським тральникам на морі про рухи американських атомово - підводних човнів в базі при березі Шотляндії, Голі Лоч.

● **Південно - африканський** Союз рішуче заперечив вістку, подану „Ню Йорк Таймсом", наче б в Конґо, на службі президента провінції Катанґи Мойсе Чомбе стояли 3,000 до 4,000 білих вояків із Південної Африки. Делеґат Південної Африки в Об'єднаних Націях признав, що деякі білі громадяни його країни, затаївши дійсну ціль подорожі, могли продістатись до Конґа і піти на службу до Чомбе, але їх „дуже мало".

● **Совєтська амбасада** в столиці Етіопії Аддіс Абебі проголосила в свому бюлетені вифантазовані відомості, як прикро приходиться жити у Вашинґтоні амбасадором і членам амбасад кольорових азійсько-африканських країн. Американський уряд неґайно рішуче спростував ті брехні.

● **Індійський прем'єр Неру** заповів, що коли б Секретаріят Об'єднаних Націй відкликав з Конґа тамошнього шефа місії ОН, індійського дипломата Раєшвара Даяла, проти якого є конґолійці, то Індія відкличе з Конґа своїх 5,000 вояків, що є там під прапорами Об'єднаних Націй.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Відстрашування напасника

У сенатській Комісії для військових справ почалися в вівторок 4-го квітня ц.р. наради над новим американським військовим бюджетом на рік 1961/62. Відомо, що президент Кеннеді домагається збільшити той бюджет на $2 більйони, докладно до $43.794.345.000. Секретар оборони Роберт МекНамара, який бере участь в нарадах цієї Комісії разом із головою шефів об'єднаних штабів генералом Лайманом Лемніцером, признав, що за президента Айзенгавера зладжено прелімінар військового бюджету дуже дбайливо, проте нова адміністрація в цілій низці окремих позицій має іншу думку. Саме над цими розбіжностями у першому й новому проєкті бюджету ведуться дебати.

У перших двох днях дебат ішло про такі найважливіші для оборони З'єдинених Держав справи, як надзвичайно складна алярмово - сиґнальна система, яка діє безперервно 24 годин на добу і має своїм завданням вдарити на сполох, коли б Москва розпочала проти Америки несподівану атаку своїми далекосяжними бомбардувальниками і ракетами. Тому, що ця контрольно-сиґнальна система наче автоматично урухомлює велетенську американську відплатно - нищильну машину, — за твердженням газет — керівні американські чинники, військові фахівці й цивільні державні мужі, стурбовані, що колись випадково алярм може бути фальшивим, і тоді атомова війна вибухне внаслідок цієї помилки осіб і машин. Коли доля людства залежить від фахової справности, совісности, притомности ума і почуття відповідальности буквально одиниць, стаціонованих на старих військових стежно - сиґнальних стійках, то — очевидно — відповідальні за оборонний апарат держави чинники мусять призадуматися над цією проблемою і шукати ґарантій, щоб не сталося найбільшої в історії людства трагедії — внаслідок помилки.

Поруч із цією турботою виринає друга, тісно пов'язана з небезпекою несподіваного нападу Совєтського Союзу: як забезпечити існування військових командних центрів від того спустошення, що його на американському континенті можуть вчинити большевицькі атомові бомби й ракети? Отож на тих перших засіданнях сенатської Комісії для військових справ говорено — як твердять газети — про встановлення тривких командних центрів „у повітрі і на морях", на випадок, якщо тимчасово був би уперухомлений Пентаґон чи зірваний зв'язок Пентаґону з заморськими базами.

Це тільки деякі проблеми, зв'язані з можливістю третьої світової війни веденої атомово - водневою зброєю, атомовими бомбами й ракетами. Але ж існує можливість, що у третій світовій війні не будуть вживати атомової зброї, так само, як в останній війні не вживали отруйних газів. Саме на той випадок ведеться скріплювання так званої конвенціональної збройної сили, і так треба розуміти заяву віце - президента Линдона Джансона на минулотижневому святкуванні 10-річчя головної кватири НАТО під Парижем, що поручала збільшення наземних і летунських військ тієї західньоевропейської протисовєтської фортеці. Це те ж у випадку „великої війни". Але оминаючи велику війну, як смертельну загрозу для самого існування совєтської держави і большевицької системи, большевики і китайські комуністи ведуть „малі війни" — як ось у Ляосі чи в Південному В'єтнамі. Тамошні успіхи комуністів переконали Пентаґон у потребі збільшити зусилля, щоб поставити на ноги сильні, рухомі, вишколені у партизанській війні віськові з'єднання. Заповіджено стаціонування нових таких формацій на американській базі в Японії та створення нового вишкільного терену в Панамській зоні.

Словом — теперішні наради над новим військовим бюджетом є наявним доказом, що керівні чинники ЗДА здають собі справу з існуючої смертельної загрози збоку Москви й Пейпінґу і здвигають таку могутню збройну силу, щоб напасникам відпала всяка охота провокувати війну.

Доля поворотців

Започаткована в 1955 році і ведена протягом наступних років широка совєтська пропаґандивно - шантажна кампанія „за повернення на батьківщину" спонукала була чимало людей, особливо із країн Південної Америки, десятки старих еміґрантів з Канади та деяких країн Европи і навіть кільканадцять осіб із З'єдинених Держав Америки вернутися в Україну. Там з ними деякий час возилися, змушували їх виступати в радіо, друкували їх заклики і листи в газетках Берлінського комітету, але згодом про них затихло. Тепер тільки врядигоди озветься хтось з-поміж них, поставлений совєтськими пропаґандистами перед голосники радіовисильні. Припинилося майже цілком і їхнє листування з рідними та знайомими за кордонами СССР.

Що з ними всіма сталося — тяжко встановити з огляду на відсутність нормальних взаємин між вільним світом і країнами за залізною завісою. Проте, останнім часом це таємниче питання було висвітлене в деяких переданих приватним шляхом листах з України і розповідають дещо про те люди, що побували в Україні, як туристи, і мали там змогу свобідніше подорожувати.

У переданому влітку 1960-го року з Миколаєва над Бугом до Гамбурґу в Німеччині і звідти вже пересланому до ЗДА і надрукованому в „Українському Слові" листі автор його перестерігає свого сина в Америці, щоб „не думав повертатися назад, як це роблять деякі дурні". Долю тих нещасних людей з'ясовує автор цього листа такими словами: „Вони тут всі шкодують свого вчинку, та запізно. Вони мешкають тільки там, де їм наказує влада. Часто їх переганяють з одного місця на інше. Але влада завжди має їх на оці. Навіть діти їхні „мічені", бо всі знають, що їх батьки — еміґранти. Сам бачив, як в одній школі вчитель посадив їх окремо від інших дітей. Наші люди, пише далі автор листа, їх обходять десятою дорогою, бо небезпечно з ними мати щось спільне, а подруге, їм не довіряють, може вони аґенти? Краще почувають вони себе, коли їх загилять туди, на цілинних землях, бо там усі вважають себе на засланні, навіть керівні особи".

Про „незавидну долю українських поворотців з Канади, і то колишніх „проґресистів„ і комуністів, розповів у своїх друкованих у вінніпезькому „Українському Голосі" „Враження з поїздки на Україну" сам таки колишній проґресист, „Українець з Канади', що побував на Україні влітку 1960 року і зустрів у Львові „товаришів по радянській ідеї", які працюють тепер на „електричноламповому заводі". Всі вони, очевидно, зобов'язані хвалитись офіціяльно, що живуть щасливо, весело й заможно, що забезпечені працею і всіма благами на все життя", але „вбрані і взуті вони в те, що привезли з Канади". Один із них, добрий знайомий автора „Вражінь", підійшов нишком і встиг його поінформувати про їхнє справжнє становище. „Ми обманулись, пропало, — сказав цей канадійський поворотець. — Гірка доля нас тут спіткала. Ми впали жертвою фальшивої пропаґанди наших лідерів у Канаді. Те, що ми говоримо по „радіо — центр Київ", це брехня. Нас заставляють і ще й платять за кожну промову по 500 рублів... Як повернешся, розкажи нашим, хай не дають себе обдурювати запроданською пропаґандою наших лідерів. Хай спокійно доживають віку в Канаді. Радянської влади нема в Україні, лише російська диктатура"

Таке справжнє становище збаламучених совєтською пропаґандою поворотців. Що так воно є, доводять не тільки наведені й інші листи, але й той факт, що лідери американських та канадійських „проґресистів", відвідавши Совєтський Союз, розписуються у видаваних ними часописах про „щасливе й радісне життя" в Україні, але самі вертатися туди не хочуть, воліючи жити у достатках і безпеці в ЗДА чи Канаді.

СОВЄТСЬКІ „ОБОРОНЦІ КРИВДЖЕНИХ"

В неофіційному лексиконі совєтських юристів існує таке дивне, але часто вживане слівце: МІКСТ. Для вуха невтаємничених воно не промовляє нічого. Але в юридичних консультаціях і в колеґіях адвокатів воно дуже популярне і в перекладі на українську мову розшифровується так: „Максимальне використовування клієнта понад таксу. Або попросту: дери з клієнта три шкіри.

Ось, наприклад, сталося чоловікові нещастя: заарештували його свояка. Бажаючи допомогти свякові, чоловік звертається до юридичної консультації, бо окремо практикуючих адвокатів у Совєтському Союзі, як відомо, немає. Директор консультації пропонує йому адвоката С. Але чоловік хоче тільки адвоката А. (Колись йому казали, що коли А. боронив у суді нещасливця, що „засипався" був на якихось сумнівних фінансових операціях, то вся заля вибухала оплесками, а жінки ридали). А. — не піддається, стоїть немов мур. Але й мур інколи може трохи поступитися під натиском гураґану. Проте, він каже:

— Ви самі розумісте, з якими це зв'язано труднощами.

Клієнт розуміє і негайно ж витягає гаманця.

Адвокат А. уточнює:

— Триста рублів до каси консультації, а п'ять тисяч — мені.

Ось ці п'ять тисяч і є те, що називають МІКСТ'ом — максимальним використовуванням клієнта.

Про таку широко стосовану практику совєтських адвокатів, „оборонців кривджених і переслідуваних", пишуть московські „Ізвєстія" з 22 березня ц. р.

Розміри МІКСТ'у залежать від популярности адвоката від самої справи й добробуту клієнта. Коли член ленінґрадської міської колеґії адвокатів Іткин звичайно задовольнявся 4-ма тисячами тбіліський адвокат Чавадзе вимагав 20 тисяч... Одержуючи МІКСТ в сумі 4 тисяч рублів, адвокат каже „спробую", в сумі 10 тисяч — „докладу зусиль", а в сумі 20 тисяч — „сподіваюсь добитися успіху".

Кореспондент згаданої газети заявляє: „Шкода, що її спричиняють „мікстовщики" — куди більша, як звичайно вважають. МІКСТ дискредитує не тільки адвокатуру, але й підриває у людей довір'я до соціялістичної законности."

Якщо офіціоз московського уряду, „Ізвєстія", виніс цю справу на свої шпальти, очевидно, корупція, моральний розклад і система майже леґального хабарництва серед совєтських „правозаступників" досягли направду застрашливих розмірів.

Минулого року, — читаємо в цій газеті, — „народний суд" засудив на один рік тюремного ув'язнення подружжя Ільченків за варення самогону. Ті оскаржили присуд і звернулися до юриста Аерова, який, не соромлячись, називав себе одним із „золотої п'ятки" — найкращих оборонців колеґії. Аеров зажадав з клієнтів 10 тисяч рублів. Коли Ільченкова сказала йому, що ця сума завелика, він з обуренням відповів:

— Основна частина цих грошей піде суддям.

Як виявилося пізніше, цей адвокат встановив був у своїй практиці „таксу" — 5 тисяч рублів за кожний рік зменшення кари. Також Бабаян, популярний адвокат, заявив своїм клієнтам: „Треба поділитися з суддею, і все буде гаразд".

До якого морального занепаду доводить совєтських адвокатів ця гонитва за МІКСТ-ом видно з того, що деякі з них, не криючись, розглядають боротьбу з хабарництвом, як ... порушення адвокатської етики. Газета „Заря Востока" недавно повідомила про такий факт: адвокат узяв від клієнта хабаря. Коли клієнт, передумавши, спробував був дістати ці гроші назад і звернувся до суду, ніхто з юристів не взявся вести його справу, щоб не виступати проти свого колеґи.

„Давно вже треба зробити порядок в доборі адвокатських кадрів! — гримлять московські „Ізвєстія". — Віддавна в цій ділянці допускається шкідливу практику. Скажімо, суддю за малим не застукали на хабарі. На суддівській роботі залишати його, звичайно, не можна. Де ж його влаштувати? І колишній суддя, рекомендований обласним судом або навіть Міністерством юстиції, стає адвокатом...",

Хрущовські „ліберальні" реформи в совєтському судочинстві дещо поширили функції адвокатів чи пак оборонців-правозаступників. Тепер вони вже не тільки виступають у суді з матеріялами, що їх передають їм, на свій власний розсуд, слідчі судді, але і в тій чи іншій мірі беруть участь також у попередньому слідстві. Звичайно, у справах не політичних, а чисто кримінальних. Отже, фіґура теперішнього совєтського адвоката в судовому процесі набирає більшого значення. І тим ганебніше виглядає він перед широкою публікою з своїм МІКСТ'ом — хабарем, що деморалізує не тільки адвокатів, але й цілу верхівку совєтського т. зв. „безклясового" суспільства.

Надзвичайно характеристичною є заввага автора вміщеної в „Ізвєстіях" статті „Маґічне слово" — про корупцію і хабарництво, що розпаношилися серед „оборонців права і справедливости": „Мені зовсім не хотілося б, щоб цю статтю сприйняли як відгомін того недавнього часу, коли лаяти правозаступників вважалося малощо не за добрий тон, а дехто дивувався, чому під час судових процесів адвокати не обвинувачують підсудних, а боронять їх..."

Цією вдаваною наївністю навряд чи переконає кого автор, що большевицький суд після реформ Хрущова став справді незалежним і безстороннім судом, з виразним поділом функцій слідчого, судді, прокурора і адвоката. Залишаючись „караючим органом пролетарської диктатури", тобто органом панующої комуністичної партії, совєтський суд не може бути справедливим, ніколи не може бути таким, яким є суд в демократичному світі, навіть з усіма його слабими сторонами. А роля адвоката-оборонця в такому суді найбільш мізерна і жалюгідна.

В. С-ко

Володимир Бакум

ЩО СТАЛОСЯ З ФКУ?

Коли кілька років тому Фонд Катедри Українознавства був лише абстрактною ідеєю, в яку ніхто не вірив, крім його президента - промотора Степана Хемича і його дружини Марії, тепер ця ідея перетворюється вже в конкретну дійсність, від якої українське громадянство не може вже відмахнутися рукою так, як це воно робило протягом цих років.

Перша Катедра Українознавства при Американському Університеті не є вже нудною темою кожної студентської конференції чи з'їзду, темою доповіді, під час якої більшість студентів старалася вийти до передпокою, щоб покурити, пофліртувати чи поновити знайомство з давніми друзями; ФКУ вже перейшов прикрий стаж початкових шукань і пробивання дороги, в, на жаль, дуже тверду свідомість нашої молоді і старшого громадянства.

Не будемо тут шукати соціологічного пояснення повільних процесів думання того „пізнього Івана", який лише сьогодні доходить до тих висновків, до яких інші народи дійшли вже 50 років тому. Стверджуємо факт, що ще за „царя - батюшки" наші північні сусіди зрозуміли важливість обсадження чужинецьких університетів своєю професурою, створили сотні катедр російських наук, щоб з вигідних позицій впливати на світову опінію і, під плащиком науковости обороняти свою колоніяльно - грабіжницьку політику. Так постали різні „російські школи" світової, східньої історії, вифруковано великими накладами псевдо - історичні підручники, з яких вчилися мільйони молодих американських фахівців, науковців, політиків і в яких історична правда була безкарно ґвалтована. Це вдавалося авторам цих підручників тільки тому, ща за ними стояли авторитети знаних світових університетських катедр.

Ми ж, українці, ще й досі задовольняємося рідкими публікаціями, які виходять з рамени наших еміґраційних наукових товариств. І хоч більшість цих публікацій високої наукової вартости, світ їх відкидає, як тенденційні і ненаукові, безперечно, під впливом білих і червоних наших „сусідів", тільки тому, що за ними не стоїть авторитет того, або іншого світової слави університету. Але часи міняються. Сьогодні і в Америці вже таки добре зрозуміли потребу вивчання східньо - европейських мов і східньоевропейської проблематики, що, згідно з законом НДЕА (National Defense Education Act), ліпшим з-поміж тих студентів, які вивчають вище згадані мови й проблеми, уділюють повні урядові стипендії. А до тих мов та проблем належить також і українська.

Нащо потрібна нам Катедра Українознавства, нащо збирати 350.000 долярів, щоб її заснувати, коли уряд дає гроші, щоб студенти вивчали україністику? Відповідь на це така: хоч українська мова і є в списку критичних мов, і хоч дозволяється робити з неї „маґістерку" і „докторат" коштом уряду, в Америці немає ні одного університету, де б існувала катедра, при якій можна працювати для отримання цих наукових ступенів. Українознавство, на жаль, не є ніде „Graduate School Major', ба що більше — воно не є ніде „Undergraduate Major" а є лише „Minor", і то тільки в небагатьох університетах. Нагадується дідівська приповідка: „хоч нема домівки, але є мітла" — є урядові стипендії, але немає українського університетського департаменту, де б їх можна було вжити на доповнення власної освіти і на пропаґування української справи у вільному світі.

Який же вихід з цього становища? Лише один: заснування Катедри Українознавства при одному з найвизначніших американських університетів. І то не через рік чи два а в найближчому часі.

Відразу виникає питання: а що робиться з тим Фондом, про який роками сверлили нам мозок панове Хемич, Хемич і ще раз Хемич? Чого вони досі так мало спромоглися зробити? У відповідь скажемо: вони спромоглися зробити дуже багато, але, на жаль, не завдяки нам, українському суспільству, а лише завдяки своїй настирливості, завдяки своєму донкіхотському ідеалізмові. І сьогодні ФКУ має вже зібраних або здеклярованих понад 40.000 долярів, — більше ніж одну десяту потрібної суми. Сьогодні вже УФК може починати говорити з університетами, добиватися вигідних умов: своїх професорів для обсадження катедри, своїх підручників і т. д.

А скільки прислужилися до цього ми, українське суспільство? Чи кожен з нас допоміг Першій Українській Катедрі? Ні, на жаль, дуже мало з нас допомогли в цій найтяжчій першій стадії. Від збірщиків чуємо різні зворушливі оповідання. Сімдесятилітні „пенсіонери", які отримують по 80 долярів місячно, записуються в члени і дають по 100 долярів, щоб „і після смерти щось продовжувати робити для української справи" Родини з трьома, чотирма дітьми дають по 100 долярів „щоб про нашу Україну більше знали наші діти і цілий вільний світ". Але цього не вистачає.

По всіх стейтах Америки організується сітка збірщиків, щоб охопити цілу українську еміґрацію. З досвіду знаємо, що найтяжче переконати велику частину нашої інтеліґенції. Деякі люди, що мають свої будинки, авта, люди, які є дипломовані інженери, урядовці, комерсанти, лікарі, яким не бракує нічого, крім хібащо пташиного молока, квестіонують потребу такої Катедри, ставлять під сумнів можність зібрання таких фондів, називають збірщиків мрійниками, утопістами, а приперті до муру відмовляють, говорячи: „Нам ніхто не помагав, коли ми вчилися", забуваючи, що на українських студентів в тридцятих роках збирала ціла українська еміґрація. Як останній арґумент вживають дружину, яка, мовляв, „добре знаючи скрутну фінансову ситуацію родини, виключає можливість для родини стати членом ФКУ в цьому році. Нехай Українська Катедра почекає ще рік". Але, на щастя, такі випадки є лише винятками.

Тепер вже ніхто не потребує переконувати українське суспільство в потребі створення Катедри Українознавства. Досі виконана праця є доказом для всіх, що справа посувається вперед, що Фонд Катедри перестав бути мрією. Світова ситуація примушує вільні країни світу дати українській проблематиці належне місце. Уряди і фундації допоможуть студентам фінансово. Ми, з свого боку, мусимо дати місце для науки — Українську Катедру, яка їм допоможе здобути для себе освіту, а українській науці — світове признання леґітимности.

Сподіваємося, що незабаром звання члена ФКУ стане почесним званням, і вже не збірщики шукатимуть нових членів, а громадянство шукатиме збірщиків, щоб і „після смерти могти продовжувати щось робити для української справи", за життя прислужившись до створення Першої Української Катедри.

Тепер це вже залежить лише від нас, українського суспільства. Не змарнуймо ж дорогоцінного часу, бо цього нам історія не вибачить!

З совєтської преси

„РИБ'ЯЧА КРОВ"

Під таким заголовком пише кореспондент „Ізвєстій" (31-го березня ц. р.) про совєтських бюрократів - суддів і стареньку колгоспницю, що добивається по судах „правди":

„Поїзд Білгород — Губкин іде не поспішаючи. У вагоні майже порожньо. Навпроти мене сидять двоє: старик у кошлатій шапці і бабуся років на сімдесят, закутана у велику, чорну хустину. Лівий рукав її чорного пальта порожній і засунутий в кишеню.

— Скоро, мабуть, і станція, — кажу я, щоб розвіяти сонну тишу вагона.

— Рукою подати, — відповідає старик.

— До Білгороду їздили?

— До области, синку, — помовчавши, сказав він. — І все даремно.

Під стукіт коліс старий розповів мені сумну історію своїх поневірянь:

... 4-го травня минулого року 67-річна колгоспниця переганяла корову через залізничий переїзд біля станції Осколець. Вона недочуває і недобачає. Недоглянула, що на неї летить дрезина. Ударило її, потягнуло по рейках. Опритомніла вона в лікарні, без лівої руки. Дітей у старої нема, чоловік — інвалід.

— Як я буду жити однорука! — тужила вона.

Марія Василівна звернулась по допомогу до голови облвиконкому. Рішили через суд примусити правління залізниці платити старенькій колгоспниці пенсію. Заяву облвиконкому переслали до обласного суду. Звідтіля її переслали до дільничого судді. А суддя зажадав від старенької такої сили-силенної різних довідок, навіть довідки від профспілки транспортників, до якої вона ніколи не належала, що ось уже минуло сім місяців, але й половини вона ще не назбирала. Правда, у сільраді Марії Василівні вже видали довідку, але добра той папірець не віщує, бо сказано в ньому, що старенька переганяла через переїзд не колгоспну корову, а — свою власну.

Ярослав Падох

НА ПІОНЕРСЬКОМУ ШЛЯХУ

(У сорокліття нюйоркської „Свободи" 194-го Відділу УНС)

(1)

Півсотні з лишком центральних і куди більше низових громадських установ, мов зорі вечірнє небо, вкрили вузький, але людний, манґеттенський острів столиці світу — великого Ню Йорку. Від них розбігаються нитки на всю простору Американську Україну, більшу вдесятеро від тієї далекої України, що залізними кордонами відділена від вільного світу. На них звернені очі української громади, що опинилася поза межами рідного краю, яка жде від них нових ідей і доброго прикладу. Давні вони й зовсім молоді; великі з тисячним членством і малі, членів яких можна полічити на пальцях рук їх проводу. Одні з них з тугою дивляться в далекі, давні дні буйного розвитку; другі, щойно вступивши на шлях громадського походу, лицем звернені в майбутнє. Ці перші пригашений вогонь загубленої молодости рівноважать багатим досвідом; ці ж другі щойно збирають власний досвід і надолужують свої помилки молодим запалом. А є серед них і такі, які поєднали одне й друге і, прямуючи вперед давнім, досвідченим, піонерським шляхом, в'яжуть минуле з сучасним і майбутнім, доробляючи „новий леміш і чересло до старого плуга".

На довгому, трудному шляху громадської служби, на непромощеному піонерському шляху, знемоглася й пристала нюйоркська „Свобода", один із ранніх Відділів найстаршої й найбільшої установи українців у вільному світі, Українського Народного Союзу. На порозі свого четвертого десятиліття стала вона перед важким питанням, як продовжити своє існування, і, здавалося, що єдиним рятунком для цього було об'єднання з іншим Відділом Союзової громади, навіть коштом утрати свого імени. Та добра чи зла, важко сказати, доля готовила несподіванку. Плили вже морським шляхом нові тисячі братів із рідного краю, які в довголітній мандрівці загубили всі свої багатства, але зберегли тягу до рідної громади й прив'язання до вікових духових надбань народу. З ними влилося нове вино в старі міхи, і наша ювілятка „Свобода" закинула невеселі думки про ліквідацію чи злиття з іншими установами. Зі скромними трьома десятками членів вона збиралася відзначати своє тридцятиліття. Більше як шість соток членів зустрічає її сорокріччя. Проріділу піонерську верству поповнила нова, яка перейняла всі добрі набутки і зв'язала їх з новими, свіжопривезеними з рідного карю.

Історія „Свободи" — це в поменшенні історія всієї української громади поцейбіч океану. Хоч нова хвиля української іміґрації кінця сорокових років не прибула голіруч до своєї нової батьківщини, але привезла зі собою чимало громадських надбань і традицій, вона, в своїй рішальній більшості, виявила великий громадський розум і не пішла шляхом сепарації та творення нового громадського життя, але шляхом об'єднання й скріплення вже збудованих твердинь збільшення вже призбираних надбань. Та й не тільки це. На американській землі зустрілися неначе дві різні доби українського життя. В пригожому кліматі селянської верстви, що прибула в Новий Світ із українських ланів, немов в архіві чи музеї, збереглися скарби рідної культури, рідної традиції, які у краю рвучкий потік національного відродження поніс у забуття. І нові пришельці повними пригорщами черпали й черпають із того скарбу, пов'язуючи його з добром, яким налилося їхнє серце в рідним краю у його пізнішу добу. Історія „Свободи" — це історія співпраці обох верств української громади в цім краю, історія зустрічі й поєднання цих двох дивних світів, можна сказати, двох різних віків української культури та побуту. Хто не погодиться з нами, що піднятий труд не змарновано надармо?

Полинялі листки

Не без хвилювання берете в руки довгу, чорну з червоним обрамуванням, добре „виношену' книгу протоколів „Свободи". Це ж бо первоначальний літопис одного з літніх, сановитих, добре заслужених для нюйоркської громади Відділів батька українських громадських установ в Америці, Українського Народного Союзу. Він розказує „откуду пошла єсть" не тільки ця одна установа, але як будувалася вся американська Україна; як з малих, піонерських, несміливих починів росла сильна, свідома своїх завдань і своєї сили, громада, як виходила вона з темних, гірничих завулків на широкий шлях, яким уже здавна йдуть інші національні групи, складові часті американської національної мозаїки.

Сторінки цієї книги записані грубими, незугарними, як з дерева сокирою тесаними, літерами, які з трудом складаються у слова і речення. Ніякий правопис не зобовязує мови цієї книги, ніякі граматичні закони. Але сповнена вона, як і ті, що писали її, як ті про яких пише вона, законом громадської солідарности й активности, законом вірности своїй далекій Батьківщині, її селам і присілкам, її річкам, горам та нивам.

Книга розпочинається днем 7-го лютого 1919 року, і від того часу либонь не було ні одної важливішої події не лише в „Свободі", але й в житті цілої союзової й ширшої нюйоркської громади, щоб вона не знайшла відгуку на сторінках цієї цінної протокольної книги. Так, мабуть, писалися всі відомі хроніки й літописи від Несторової почавши. Всі громадські, а то й особисті проблеми, всі радощі й смутки, вся особиста й громадська боротьба за хліб і власне національне обличчя знаходили живий відгомін у серці секретаря „Свободи", а воно вже диктувало новий запис у цю хроніку, байдуже, чи він прямо відносився до зборів, які протоколовано, чи ні.

Особливо тепло ставилися ці хронікарі - протоколянти до справ своєї громади в старому краю. Всі вони майже без винятку походили зі села Лівчиці, Жидачівського повіту, складової частини Стрийської землі. І всі вони майже без винятку прибули до Америки на коротший чи довший час і нерідко рахували місяці й тижні, коли призбиравши грошей, могли б повернутися до рідного села, рідного дому. Чи не найпереконливішим доказом цього є їхня постанова, винесена на одних з ранніх зборів, якою все майно „Свобода", на випадок розв'язання товариства, призначено на подібне товариство у старокрайових Лівчицях.

Українська Каліфорнія почала Шевченківський Рік

(Академічний вечір в Лос Анджелесі)

12-го березня, за місяць перед великим концертом в честь Тараса Шевченка, розпочато в західній метрополії Америки Ювілейний Шевченківський Рік Академічним вечором, влаштованим Ювілейним Комітетом при Укр. Культурнім Осередку з участю членів Укр. Мистецького Об'єднання Каліфорнії, Молодечої Організації при Осередку та окремими членами організованої громади Лос Анджелесу.

Беручи до уваги, що такі академічні вечори відбуваються тут взагалі рідко, варто відзначити окремі позитивні моменти цієї імпрези та деякі недотягнення.

Задум такого академічного вечора з кількома коротенькими доповідями - викладами на різні шевченківські теми — на часі й доцільний. Імпреза була свого роду вступом до майбутніх концертових і мистецьких імпрез, і вона мала на меті спонукати громаду до глибшого вдумування в суть Шевченківського Року.

Ммр. Петро Балей говорив на тему: „Шевченко в житті й творчості". Це був справді академічний виклад - лекція Матеріял добре опрацьований і поданий педагогічним стилем викладання. В міжчасі п. інж. Ю. Ясінський з почуттям і властивим йому способом передав одну із „Псалм" Тараса Шевченка, своїм першим публічним виступом в Каліфорнії поповнив число добрих декляматорів в нашій громаді.

Другий мав виклад проф. В. Гаєвський. Його знання театральних справ взагалі та глибока аналіза Шевченка як драматурга, зокрема, дозволили йому коротко, але цікаво й оригінально зупинитися на темі „Шевченко і театр".

Обидва доповідачі сумлінно й фахово підготовились до викладів.

Гарно одягнені в національні строї членки Молодечої організації Оксана Брікнер, Маруся Вибачинська, Лариса Ганкевич і Ніна Скробко гарно рецитували „Розриту могилу" Шевченка.

На тему: „Чому Москва так тяжко покарала Шевченка" говорив проф. В. Ємець. Доповідач широко опрацював тему, взявши до уваги Шевченкове відношення до козацько-гетьманської славної минувшини. Хоч на початку свого слова проф. Ємець зазначив, що він не промовець рефератів, а музика, все ж виявив неабиякий хист і до промов.

В заключному слові інж. Л. Романюк з притаманним йому хистом говорити коротко й захоплююче, звернувся до громади із закликом щодо фінансової акції в Каліфорнії для побудови пам'ятника Т. Шевченкові в столиці Америки — Вашингтоні.

Велику мистецьку імпрезу — концерт із участю кращих сил південної Каліфорнії призначено на 30 квітня ц. р.

І. О.

Шевченкові роковини у Вунсакет, Р. Ай.

Заходами місцевих організацій при українській католицькій парохії влаштовано 26 березня свято-концерт в сторіччя смерти Тараса Шевченка. Свято пройшло з повним успіхом при численно зібраній та врочисто настроєній українській громаді, що вщерть заповнила церковну залю. Головні труди в підготовці програми поклали місцевий парох о. Осип Ґаліш у вишколенню дітočого хору та юних декляматорів, інж. Володимир Лехман у підготовці мішаного хору, та інж. Іван Стерпак в інсценізації та мистецькім оформленню 5-ої дії драми „Невольника".

Програму започатковано американським гімном, що його виконав інж. Володимир Лехман при акомпаніяменті панни Марусі Ганушевської. Під його теж батутою мішаний хор виконав вміло „Заповіт" Шевченка та три хорові композиції до слів безсмертного Тараса. Шкільний хор відспівав дві пісні, а юні декляматори Орест Масник, Галя Біла та Богдан Ганушевський виголосили Шевченкові поезії.

Неоніля Лехман продеклямувала по мистецьки Шевченкове „Посланіє". Надзвичайне враження на присутніх зробив життєпис Тараса Шевченка, виголошений англійською мовою панною Цецилією Буката. Ця молоденька учениця місцевого гайскулу виголосила реферат з таким спокоєм і самопевністю та зрозумінням тематики, що могла заімпонувати публіці, яка нагородила її рясними оплесками. Значення Тараса Шевченка у відродженню української нації та вага хвилі для її американської вітки в зв'язку з побудовою пам'ятника поетові у Вашингтоні були предметом окремого реферату, що його виголосив Іван Фостаковський. Свято закінчила постановка 5-ої дії драми „Невольник". Гра артистів драматичного гуртка, а саме інж. Івана Стерпака, інж. Володимира Лехмана, Неонілі Лехман, Теодора Кльована, Дмитра Деренюка, Марійки Ганушевської і Марійки Островської, зробила таке глибоке враження на глядачів, що дехто обтирав сльози зворушення. Відспіванням українського національного гимну закінчено Шевченківський концерт, який під кожним оглядом був вдалою імпрезою і залишиться надовго в пам'яті Вунсакетської української громади.

Комітет, що зайнявся був улаштованням концерту, зайнявся збіркою пожертв на будову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні. Зібрану суму 414 дол. і 75 центів переказано до Головного Комітету будови пам'ятника в Ню Йорку.

І. Ф.

Підготовка святкувань 100-річчя смерти Тараса Шевченка

З ініціятиви Відділу УККА відбулися в Бріджпорті 2-го січня 1961 р. збори представників усіх Українських Організацій і трьох українських церков, на яких створено „Широкий Громадський Шевченківський Комітет", що складається з 29 осіб, і що його очолює голова УККА В. Чубатий. Для технічного переведення святкувань вибрано Екзекутиву Комітету в складі 17 осіб а саме: В. Чубатий, М. Максимюк, Я Гура, К. Котило, Д. Чернявський, І. Котиляк, И. Сливінський, І. Козак, В. Сливінський, Василь Бабій і представники Організацій: В. Бойко, К. Ніжанківська, О. Самчук, М. Стахів, А. Фалько, інж. Шуст і О. Яцишин.

По основній дискусії збори постановили: 1. Проголосити рік 1961 роком Т. Шевченка; 2. Улаштувати в честь Т. Шевченка дві Академії, одну силами дітей і пластової молоді, другу велику, репрезентативну силами старших громадян; 3. Улаштувати впродовж березня і квітня чотири літературні вечори з читанням творів і рефератами про ідеологію життя пам'ятника Т. Шевченкові в Вашингтоні, про чому крім згаданих Академій улаштувати впродовж 1961 р. два пікніки-забави з доходом на пам'ятник, перевести збірку між Організаціями та індивідуальну між Громадянством.

Дня 11-го лютого відбулися збори екзекутивного Комітету, на яких створено чотири референтури а саме: 1. мистецьку — О. Самчук; 2. пресово-інформативну — В. Чубатий; 3. фінансову — Я. Гура і технічно - декоративну — О. Яцишин; устійнено реченці і програму Академій.

Треба підкреслити дуже відрадне явище на Бріджпортському терені, що до гідного вшанування Роковин смерти нашого Генія об'єдналося усе Громадянство без огляду на віровизнання і політичні переконання. Давби Бог, щоб це об'єднання залишилось й на дальші роки громадської праці в Бріджпорті.

В. Чубатий

З хрестин на пам'ятник Т. Шевченкові

В неділю, 26-го травня в православній церкві на Вествері, Лонг Айленд, після Св. Літургії відбулося хрещення сина панства Олійників. Таїнство хрещення уділив о. Константин Каліновський, який щойно два тижні, як приїхав до Америки на постійне життя з Англії.

Після хрещення панство Олійники запросили людей до свого мешкання на обід в честь новонародженого і охрещеного їх сина Григорія. Понад півсотні людей зібралося в гарно прибраному мешканні та за смачно приготованими столами, що зовсім не порушували днів Великого Посту.

Під час обіду, на пропозицію о. Константина, була проведена збірка на побудову пам'ятника Великому Пророку нашої нації Т. Шевченкові. Перед цим о. Константин сказав тепле слово до присутніх та передав щирий привіт від української еміграції в Англії, українцям міста Вествері. Промовляючи до новонародженого Григорія, отець побажав йому вирости на славу Батьківщини та на гордість батькам. Збірку на пам'ятник провели хресні батьки Гураль Варвара та Остап Баран. Зібрано $25 і ці гроші передано о. Константинові, щоб він їх передав на побудову пам'ятника через Консисторію УПЦ.

Новонародженому і охрещеному Григорію Олійникові бажаємо здоров'я та сил вирости на доброго українського патріота та чесного і щирого американського громадянина!

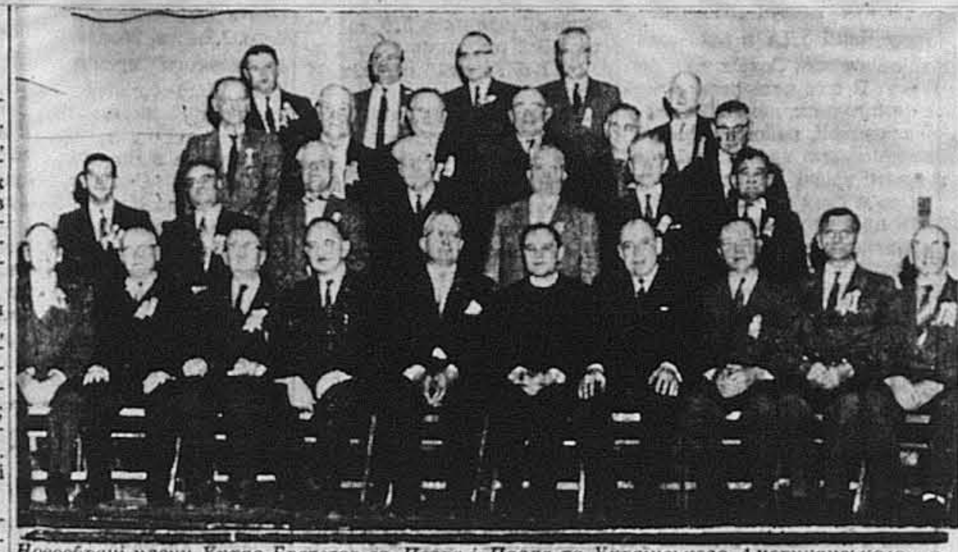
Ю. В.

Шевченківська Академія в Пассейку

(пя) 26-го березня в Українській Централі при Гвп Евню, о год. 6-ій вечора, відбулась величава Академія в 100-річчя безсмертя Т. Шевченка, Народ по вінці виповнив велику залю, в якій було багато гостей, між ними мейор міста П. Де-Моро, з іншими американськими гістьми. Гості, з Филаделфії, проф. П. Андрусів, з Кремфорду п. Людмила Грицак, дружина пок. вченого д-ра Євгена Грицака, проф. д-р Богдан Загайкевич із сином та багато інших. Вперше в нашій громаді на Святі був д-р М. Решетар і д-р Бих.

На тлі портрету Т. Г. Шевченка, виступив сполучений хор під дир. проф. Л. Шевчука й відспівав „Заповіт". Ред. П. Ямняк виголосив святочну промову. „Садок вишневий коло хати", „Утоптана стежечку" та „Чорна хмара в полонині" виконала відома співачка, сопрано, п. Наталя Андрусів із Филаделфії. Теплі оплески були її подякою за гарний спів. „Дума на смерть Шевченка" та „Учітеся брати мої", — це наступна точка, яку виконав хор прав. церкви під дир. праф. Л. Шевчука. Інж. І. Марчишин виголосив промову англійською мовою. Пластовий хор під дир. С. Фарміґи виконав „Ой три шляхи" та „Розрита могила". Маєстро Йосиф Гірняк по мистецьки продеклямував „Кавказ". Хор „Боян" під дир. Я. Костишина закінчив це імпозантне свято піснями „Сонце заходить" та „Думи мої, думи мої". Співом національного гимну закінчено свято, яке надовго залишиться в серцях нашої громади, яка так численно прийшла згадати того, з печаті Духа якого продовжує жити, щоб остаточно виконати його безсмертний „Заповіт" і згадати його вже на своїй, вільній землі.

● **Перша леді країни** пані Кеннеді перед приходом до Білого Дому казала, що вона не „схоче, щоб її дітей виховували няньки і аґенти секретної служби в Білому Домі". Але тепер пані Кеннеді високо цінить працю секретних аґентів, які охороняють її проти настирливої публіки, а її донечку проти змовників, що хотіли її викрасти та вивезти на Кубу.

Новообрані члени Управ Братства св. Петра і Павла та Українського Американського Горожанського Клюбу в Коговз та гості. У першому ряді (зліва) сидять: Г. Габура, И. Дзямба, І. Барна, Р. Ракочий (голова Клюбу), гол. касир УНС Р. Слободян, всч. о. П. Івахів, П. Бачинський (голова Братства), П. Роніцький, Г. Недельський, М. Мазурек. В другому ряді (зліва): І. Коба, В. Люблянецький, П. Кобаса, К. Вариниця, А. Бабяк, И. Ровінський, М. Тиньо. У третьому ряді (зліва): М. Апостол, В. Сташко, Г. Геля, П. Ракочий, П. Бойко, І. Налисник. Четвертий ряд (зліва): М. Палка, М. Динко, І. Ядлош, Т. Сташко і М. Михаляк.

В Коговз, Н. Й., вшанували заслужених громадян

Коговз, Н.Й. — Дня 19-го лютого ц.р. відбулася в нашій громаді подія, що на довго залишиться в пам'яті багатьох. В тому дні відбулося введення в уряд управи Братства св. Петра і Павла та Українського Американського Горожанського Клюбу і при цій нагоді управи обидвох цих заслужених Товариств рішили окремо вшанувати своїх найстарших членів-піонерів. Торжество відбулося в приявності членів Товариств та громадян і запрошених гостей, між ними всч. оо. Івахова з Коговз та Е. Шараневича з Трой і Романа Слободяна, головного касира УНСоюзу з Джерзі Сіті. Комітет, що влаштував це торжество, очолював п. Михайло Назарко, а програмою проводив д-р Дмитро Миресько. Усі промовці висловлювали признання для піонерів-організаторів товариств, закликаючи рівночасно їхніх дітей і внуків дорожити надбанням їхніх батьків та наполегливою і відданою працею дальше розбудовувати і збагачувати, ідейно і матеріяльно їхні товариства. Представник Братства, один із найстарших його членів, з'ясував головні періоди розвитку цього заслуженого товариства, вказав на багато трудноців, що їх доводилось перемагати, та на нові можливості дальшого розвитку, якщо тільки буде охота і завзяття в праці. Від імени членів-основників Клюбу промовляв п. Михайло Апостол. Він згадав 1919-ий рік, в якому гурток громадян починав цей Клюб в малій кімнаті на Саратоґа вулиці, а сьогодні, завдяки невсипущій праці піонерів, скріплених їхніми дітьми та новоприбулою після другої світової війни „свіжою кров'ю", Клюб здобув собі заслужену назву „Українського Парку", бо має забудування і взірцево впорядковану площу і культурна та товариська активність не вгаває. На закінчення імпрези члени обидвох товариств одержали відповідні відзнаки. Імпреза мала великий відгомін у місцевій американській пресі.

Шевченкові роковин — свято української єдности в Сієтлі, Вашинґтон

Українська громада міста Сієтлу, що його називають „королевою міст" американського заходу, на жаль, дуже нечисленна та ще й розпорошена. Все українське тут життя досі купчилося лише біля трьох церков різних віровизнань — православної, католицької і євангелицької, із яких лише остання спромоглася на власну домівку, а в ній — навіть на скромну українську шкілку.

Але всі українці тут, як і скрізь у нашому розсіянні, прагнуть національної єдности. І це своє здорове прагнення вони нарешті продемонстрували ділом при нагоді відзначення сторіччя з дня смерти Тараса Шевченка — поета й пророка української єдности.

Шевченківський комітет, що його заініціював культурно-освітній референт місцевого відділу УНСоюзу ч. 496, створено з представників усіх трьох віровизнань. І своєю дружньою співпрацею вони довели, що найбільш успішною базою українського життя тут є таки національна база.

На загально українське Шевченківське свято, що відбулося 26-го березня, зібралося вперше за останні роки майже все українське населення цього міста й околиць, заповнивши досить простору залю Сербського клюбу. Не зважаючи на брак будь-яких професійних мистецьких сил серед українців міста, зусиллями ентузіястів-аматорів усіх трьох церковних груп улаштовано гарний концерт. В програмі концерту були співи на слова Шевченка у виконанні хору під керівництвом п. Анатолія Панченка, милі шевченківські декламації дітей й інсценізація, підготовані панями Катериною Кисіль та Галиною Гришко та ряд інших виступів. А вже справжньою окрасою концерту були сольові виступи панства Лідії та Якова Гончарових, гостей із Портленду, що виконали на високому мистецькому рівні шість чудових точок із пісенної спадщини Шевченка в музичній інтерпретації Лисенка та інших українських композиторів. А при цьому особливо треба відзначити, що музичний супровід на п'яно виконували діти п-ва Гончарових — Ольга та Миколай, які виявили блискучі музичні здібності в складному й відповідальному акомпаньюванні.

Святочні промови українською й англійською мовами виголосили панове професори Джан Решетар та В. Гришко з Вашинґтонського університету. На святі також започатковано акцію збірки на побудову пам'ятника Шевченкові, першим внеском до якої став чистий дохід із свята.

При цій нагоді влаштовано виставки про Т. Шевченка в місцевій Центральній бібліотеці й бібліотеці Вашинґтонського університету.

М. Ш.

СМЕРТЕЛЬНО ХВОРИЙ КОМУНО - КИТАЙСЬКИЙ В'ЯЗЕНЬ ВІДЛЕТІВ ДО ЗДА

Гонґ Конґ. — Звільненого китайськими комуністами з в'язниці 61-річного американського бизнесмена Езру МекКеннва перевезено на ношах почерез комуно-китайський кордон до Гонґ Конґу, де його негайно перенесено на ноші англійського Червоного Хреста й перевезено до шпиталю. Езра МекКенн перевів 10 років у комуно-китайській в'язниці, засуджений на 15 років за „шпигунство", і захворів і в'язниці на рака. Він смертельно недужий. Китайські комуністи дозволили його дружині поїхати до нього і забрати його. Його перевезли вже військовим літаком на Філіппіни, подорозі до шпиталю в ЗДА.

До Української Спільноти Західньої Пенсилвенії

До Ювілейного Шевченківського Комітету в Пітсбурґу, який підготовляє Велику Академію-Концерт на 29-го квітня, в Карнеґі Мюзік Голл, останнім часом звертається багато наших громадян зі всіх громад Західньої Пенсилвенії із запитом: „Чому про підготовку до Славного Ювілею в Пітсбурщині не оголошується в місцевій Українській Радіо-програмі?"

Тому ми оцим заявляємо, що Шевченківський Комітет звертався до Керівника одинокої в Пітсбурщині радіо-програми і просив його про поміщення платних наших оголошень в справі підготовки до Ювілейних святкувань Української громади Пітсбуржчини. Однак керівник цієї програми відмовився співпрацювати з нами і подавати наші платні оголошення.

Тому Ювілейний Комітет використовує всі інші можливості аби постійно інформувати всіх українців Пітсбуржчини про підготовку і переведення Ювілею Т. Шевченка.

Про хід підготовки Ювілею в Підсбуржчині будуть інформувати Вас:

Українська преса, парохи і отці Українських церков, пропаґандивна література в публічних містах і в останніх днях англомовна преса.

Слідкуйте за нашими повідомленнями, а в дні 29-го квітня своєю участю віддайте поклін найбільшому Синові Української Землі — Тарасові Шевченкові.

ПРЕЗИДІЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО КОМІТЕТУ в ПІТСБУРГУ, Па.

Нова перемога „Тризуба" в грах за Чашу ЗДА

Минулої неділі, на наш Великдень, припало „Тризубові" боронити здобутої минулого року Чаші ЗДА в змаганнях з Польськими Соколами з Нюарку. В цих четвертих з черги змаганнях, що відбулися у Филаделфії, вийшов „Тризуб" переможцем, здобуваючи цим самим право на дальшу участь в грах за Чашу. Черговим противником „Тризуба" у змаганнях за Чашу буде переможець гри Ню Йорк С. К. та Фол Рівер.

Перемога „Тризуба" над Польськими Соколами з вислідом 4:2 була вповні заслуженою. „Тризуб" вів до половини 1:0, опісля 3:0, та при стані 3:2 підвищив вислід до 4:2. Всі ворота стрілив М. Кампо.

„Чорноморська Січ" Нюарк розіграла минулої неділі змагання за Чашу Стейту Ню Джерзі і перемогла свого противника ‚Юнайтед Амерікенс' 3:0. В грах за першість Ліґи „Ч. Січ" веде в показнику і їй остало ще двоє змагань до кінця сезону і сподіваного чемпіонату Ліґи.

Ґолдвотер закликає противників Т-ва ім. Дж. Бирча бути обережними

Вашинґтон. — Сенатор-республіканець консервативного напрямку Беррі Ґолдватер заявив в пресовому інтерв'ю, що буде велике „замішання в Конґресі", коли там почнуться переслухання в справі скрайнє консервативного Товариства ім. Джана Бирча. Сенатор казав, що він знає численних ліберальних демократів і консервативних республіканців, які є членами цього товариства. Досі тільки два конґресмени республіканці з Каліфорнії Едґар В. Гейстенд і Джан Г. Руссело призналися до членства в Тов. ім. Дж. Бирча. Сен. Ґолдвотер сказав, що треба добре запізнатися з цілями цього товариства, поки хтось возьметься його критикувати. Ґолдвотер не погоджується з усім тим, що написав засновник товариства Роберт Велч, який в першу чергу закликає до боротьби проти комунізму. Сенатська підкомісія внутрішньої безпеки має 12-го квітня вирішити, чи буде слідство в справі Т-ва ім. Бирча. Сам Велч відкликав свою згоду виступити на окремій пресовій конференції, де він мав би інформувати пресу про свою програму.

Суванна Фоума приїде до Вашинґтону на нараду в справі Ляосу

Париж. — Колишній так званий невтральний прем'єр Ляосу Суванна Фоума, що його Москва визнає далі як „леґального" прем'єра, прибуде 18 цього місяця до Вашинґтону, діставши запрошення від американського амбасадора в Парижі Джеймса Гейвіна. Суванна Фоума роз'їздить по Европі. З Парижу він поїхав до Београду, потім Праги, Варшави і Москви. Своє перебування в Москві він має перервати для подорожі до Вашинґтону, після чого знову повернеться до Москви, звідкіля поїде до Пейпінґу, а відтіль вернеться до Пномпенгу, столиці Камбоджи, де перебуває на добровільному вигнанні. Суванна Фоума, речник ляоського „невтралізму", ніби найкраще годиться для заведення громадянського миру в Ляосі, бо він має добрі стосунки однаково з тамошніми комуністами, як віце-прем'єром теперішнього прозахіднього уряду, „сильним мужем" Ляосу, генералом Фоумі Носованом. Тим часом в Лаосі Москва не тільки не припинила своїх воєнних достав комуністам, але ще посилила їх, граючи дволичну ролю й обманюючи Захід своєю псевдо-миролюбністю.

ОН засудили Південну Африку — СССР злагіднили підхід до Конґа

Об'єднані Нації. — В Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй засуджено в минулу п'ятницю Південно-Африканський Союз 83 голосами проти 0 при 9-ох, що стрималися, за його політику в адміністрованій ним Південно-західній Африці, колишній Німецькій колонії, яка від 40-ка років перебуває під вірчим мандатом ще від Ліґи Націй. З'єдинені Держави голосували, як і раніш на Комісії, разом з більшістю проти Південно-Африканського Союзу. В Спеціяльній Політичній Комісії 93 голосами проти 1 прийнято резолюцію з засудом расової політики Південної Африки. Гострішу резолюцію в цій самій справі прийнято 47 голосами проти 29. З інших справ в Об'єдн. Націях — звернуло увагу, що зголошена Совєтами нова резолюція в справі Конґа — є відступом від попередніх совєтських позицій: СССР не домагаються вже відкликання місії ОН з Конґа і не згадують в тій своїй новій резолюції ні словом про генерального секретаря Гаммершилда, а лиш виступають в ролі оборонців — конґолійського парляменту, домагаються охорони для членів того парляменту і вимагають його якнайскоршого скликання. Совєти виступають теж завзято проти пляну федерації Конґа, як ніби інтриґи „колоніялістів". В самому Конґо погіршились взаємини між місією ОН і центральним конґолійським урядом з одного боку та катанґським президентом Мойсе Чомбе з другого. Зате центральний конґолійський уряд відкликав торговельно-комунікаційний бойкот Східньої провінції, правленої комуністом Антуаном Гізенґою.

● Колишній сенатор демо-м'єр Винстон Черчилл в середу найменований на заслуженого професора громадських проблем в Массачусетському університеті. Етат цієї професорської катедри втримує фундація Форда. На цій катедрі викладають ті особи, які займали визначне становище в федеральному уряді, стейтовій леґіслятурі або в міських управах. Ця номінація важна на один семестер.

Кастро заповідає карткову харчову систему в найближчому майбутньому

Гавана. — Прем'єр Кастро остерігав кубинський нарід, що в найближчому часі треба буде завести карткову систему на деякі продукти, бо треба буде вести боротьбу „на життя і смерть" проти ворогів кубинської революції. Кастро запевняв кубинців, що уряд дбатиме про одежу, обуву, ліки, харчі, виховання і дозвілля для народу. Кастро заявив, що він на випадок потреби боротиметься і чотири роки проти тих, які загрожують кубинській революції. Він не згадував про маніфест Кубинської Революційної Ради в Ню Йорку, яка 9-го квітня оголосила боротьку проти Кастра. Він загально говорив про тих „хробаків", які хочуть знищити кубинську революцію, і які надіються на те, що кубинський нарід охолоне до Кастра, коли буде недостача харчів. Кастро запевняв кубинців, що цього не буде, кубинський нарід матиме зраціоналізовані харчі і не буде голодувати та переможе „імперіялістичні" ЗДА і „оліґархічні" країни Латинської Америки. Кастро казав, що має деяких приятелів навіть у ЗДА.

Голова Торговельної Палати ЗДА хвалить закордонну політику Кеннеді

Вашинґтон. — Новонайменований президент Торговельної Палати ЗДА Ричард Ваґнер, на пресовій конференції хвалив закордонну політику президента Кеннеді, але виступив проти його плянів збільшити федеральні видатки. Ваґнер сказав, що Кеннеді виявив зрівноважність у вирішуванні важливих проблем закордонної політики, у якій вирішується такі справи, як мир і війна, та в якій треба дбати про те, щоб протиставитися агресивній політиці Москви. В ділянці внутрішньої політики Торговельна Палата традиційно виступає проти збільшування мінімальної заробітної платні, медичної допомоги старшим особам в рямках соціяльного забезпечення і інших добродійних законопроєктів. Лоббіїсти Торговельної Палати мають великий вплив на членів Палати Репрезентантів, яких намовляють підтримувати ті законопроєкти, які йдуть по лінії Палати, що обороняє працедавців.

● Директор Крайової Наукової Фундації д-р А. Вотерман, промовляючи в Палатній Науковій Комісії, заявився проти організації урядової Академії Наук на взір військової академії у Вест Пойнті. Він сказав, що між науковцями немає запалу до цієї справи, і тому було б непотрібною витратою грошей видавати $80 мільйонів на організацію академії і по $25 мільйонів річно на її втримування.

Посмертні згадки

Іван КУХАР, — член Відд. 97 УНСоюзу, ім. І. Франка, у Кліфтоні, Н. Дж., помер нагло на удар серця в дні 8-го березня 1961 р., проживши 44 роки. Покійний народився в Пассейку, Н. Дж., був ветераном другої світової війни в американській армії. Полишив у великому смутку старенькиx Родичів: Максима й Анну, дружину Стелу, сина Дениса і доньку Лорейн, брата Михайла і зам. сестру Марію Ларкін. Похорон відбувся 11-го березня 1961 р., при участі Родини, Ветеранів та Знайомих. Покійного поховано на цвинтарі Св. о. Миколая в Лодай, Н. Дж. — В. И. П.!
Управа

Петро ЗАЯЦЬ, — член Т-ва „Українська Січ", Відд. 59 УНСоюзу в Бриджпорті, Коннектикат, помер 13-го березня 1961 р., по важкій недузі. Покійний народився 1898 р., в селі Красне, пов. Скалат, Зах. Україна. Покійний полишив у смутку дружину Євгенію, одну доньку Надію, зятя, внучку і сестру у Вунсакеті. Панахиди за Покійного були відправлені у пох. заведенні. Поминальне Богослуження в укр. кат. церкві в дні 16-го березня 1961 р. Покійного поховано, при участі Родини, Членів Т-ва і Знайомих, на кат. цвинтарі St. Michael Cemetery в Стратфорді, Конн. — Вічна Йому Пам'ять!
М. Галькевич, секр.

Короткі Вістки

● Уряд президента Кеннеді вирішив, щоб, покищо, не збільшувати видатків на цивільну оборону, які в сумі $104 мільйонів запропонував президент Айзенгавер в бюджеті на 1962-ий рік. Новий директор Уряду Цивільної і Оборонної Мобілізації Френк Б. Елліс пропонував збільшити ці видатки на $50 мільйонів, але Білий Дім відкинув цю пропозицію, бо Пентаґон і Білий Дім вивчають цю проблему.

● Йорданський король Гуссейн і президент З'єдиненої Арабської Республіки Абдель Гамаль Нассер обмінялись приязними листами. Це перша познака замирення між тими двома арабськими володарями в їх ворожнечі, що тривала від 1957 року. Гуссейн закидав Нассерові диктаторсько-імперіялістичні затії й авторство терористичних дій в Йорданії, а Нассер лаяв Гуссейна, як „лакея імперіялістів". Йорданські араби уладили у зв'язку з оприлюдненням тих приязних листів маніфестацію на честь Гуссейна на вулицях Амману, несучи портрети обох лідерів.

ТАРЗАН, ч. 4627. Буйвіл ата кує.

Проникливий крик припинив запити Тарзана до лорда Помероя... Поранений буйвіл заатакував табір!

Ошаліла тварюка взяла на роги перестрашеного тубільця...

Масивні роги врізалися в плечі людини і кинули її вгору в повітря!